

Iris Koppe

Daphne Koster

Nooit meer buitenspel

Voetbal Inside © 2017 RTL Nederland bv
© Iris Koppe
© Omslagfoto: Jacqueline de Haas
Omslagontwerp: Studio Jan de Boer
Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 488 3889 9
ISBN 978 90 488 3890 5 (e-book)
NUR 489

www.voetbalinside.nl

www.overamstel.com

OVERAMSTEL
uitgevers

Voetbal Inside is een imprint van Overamstel uitgevers bv
Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke
wijze ook, zonder vooraf-gaande schriftelijke toestemming van de
uitgever.

Inhoud

Proloog	7
Hoofdstuk 1 Het geheime wapen	11
Hoofdstuk 2 Ontdekt door Oranje	29
Hoofdstuk 3 Kermis in Assendelft	45
Hoofdstuk 4 Ter Leede	55
Hoofdstuk 5 Botsing van ego's	75
Hoofdstuk 6 Naar Amerika	91
Hoofdstuk 7 AZ & Telstar	105
Hoofdstuk 8 Ajax	119
Hoofdstuk 9 Zwanger	135
Epiloog	165
Spelerspaspoort	171

Proloog

Het was mijn moeder die mij in 1987 naar SVA bracht. Deze voetbalclub in Assendelft had in het verleden wel een vrouwen-team gehad, maar nog geen jeugdafdeling voor meisjes. Als zesjarige kwam ik dus in een jongensteam terecht. Gelukkig, want voor hetzelfde geld hadden ze me weggestuurd. Misschien kwam het omdat SVA een vierde klasse-club was. Ze hoefden niet, zoals een eerste klasse-club, hun jeugdspelers op te leiden voor het hoogste niveau waar het grote geld in omgaat. Voor SVA was het daarom makkelijk om een meisje in een jongensteam te dulden. Douchen deed ik ook gewoon tussen de jongens, geen enkel probleem. Pas bij de D-tjes, toen in de hele Zaanstreek bekend was dat er bij SVA een meisje op het middenveld stond, werd er een kleedkamer voor me apart gehouden. Daar douchte ik in mijn eentje en kledde ik me om. Daarna sloot ik me zo snel mogelijk weer aan bij de groep. Ik wilde me niet anders voelen. Ik wás ook niet anders. Mijn jeugdtrainer Jaap Winter hielp me hierbij. Op zwart-witte Adidas-schoenen en in glimmend trainingspak stond hij langs de lijn aanwijzingen te geven. Hij stimuleerde me om het beste uit mezelf te halen en behandelde mij als een nor-

male speler. Nooit betuttelde hij me of paste hij de oefeningen voor mij aan. Ik heb enorm geluk gehad met hem. Als daar een trainer had gestaan die volgens het boekje had gezegd: 'je bent een meisje, je mag helemaal niet in dit eerste elftal spelen', dan had mijn leven er heel anders uitgezien.

*

Ik heb een belangrijk deel van de ontwikkeling van het vrouwenvoetbal in Nederland meegemaakt. Vanaf het moment dat ze niet wisten wat ze aan moesten met een meisje bij een club, tot het EK Vrouwenvoetbal in 2017 in ons eigen land. Ik ben zeven keer landskampioen geweest, ik heb 139 interlands gespeeld, ik heb vijf keer de KNVB-Beker gewonnen en ik ben naar Amerika vertrokken om daar te voetballen.

Het is nu al een stuk normaler om als meisje op voetbal te gaan, maar dat is heel lang anders geweest. Pas in het seizoen 1971-1972 werd het vrouwenvoetbal officieel binnen de KNVB erkend. Sindsdien zijn er grote stappen gemaakt, maar we zijn er nog lang niet. En dat is de reden dat ik mijn verhaal wil vertellen. Om te laten zien waar ik vandaan kom en hoeveel weerstand ik de afgelopen decennia heb ondervonden om als vrouw het veld op te gaan. De strijd die veel sportende meiden en vrouwen voeren om serieus genomen te worden, lijkt in het voetbal het hardst gestreden te moeten worden.

In het voorjaar van 2017 heb ik besloten een punt achter mijn carrière te zetten, maar mijn strijd in het voetbal zal ik allerm minst beëindigen. Het is belangrijk dat er bij verenigingen, sponsors en ouders anders over het vrouwenvoetbal gedacht gaat worden. Binnen de KNVB zullen er ook dingen moeten veranderen, zodat er niet alleen mannen beslissingen nemen over sportende vrouwen. Naar de vrouwen zélf zal ook geluisterd moeten worden.

Daarom dit boek. Dit is mijn verhaal.

Daphne Koster

Hoofdstuk 1

Het geheime wapen

Er is geen enkel bezwaar tegen wanneer u naar damesvoetbal gaat kijken om een paar sierlijke damesbenen te bewonderen. Maar de gebruikelijke mannelijke opmerkingen dient u wél in te slikken. Als tip voor eventuele zwakke broeders kan gelden dat gedachten nog steeds vrij zijn...

Introductiewoorden van de voorzitter van s.v. Osdorp wanneer de club in de jaren zeventig met een vrouwenvoetbalelftal start.

Uit: *Vrouwen aan de Bal*, Mik Schots

Mijn trainer Jaap durfde geen auto te rijden. Vooral bij uitwedstrijden gaf het problemen. Zijn vrouw Gerda bleek de engel in nood en sinds een tijdje kwam ze mee naar de club. Zij draaide een auto vol kinderen moeiteloos in z'n achteruit de parkeerplaats af. Soms reed ze zelfs twee keer op en neer om spelers naar een club in een van de uithoeken van de Zaanstreek te brengen.

Met de twee zoontjes van Jaap en Gerda kon ik het goed vinden. Kevin en Jeffrey wilden net als ik na een training gewoon verder voetballen. Nooit waren we moe.

Toen ik net begon bij SVA had mijn moeder op woensdagen altijd vrij. Hoewel ze de ballen verstand had van voetbal begon ze mijn team in de middag te trainen. Tegenwoordig moeten spelers op een training constant in beweging zijn, maar destijds konden we gewoon minutenlang in een rijtje achter elkaar staan: wachten met de bal onder je voet om straks op het doel te schieten. De training was op een gravelveld. En één ding had ik als kind al snel door. Daarop vallen is niet leuk. Regelmatig lagen mijn knieën open. En als het had geregend lagen er grote plassen op en werden je kleren rood doorweekt door de korreltjes. Bij thuiskomst moest ik me van mijn moeder dan op de deurmat uitkleden. Naakt liep ik richting douche. De rode korreltjes boende ik met een spons uit mijn bloedende knieën. Soms zaten ze zo diep dat ik een nagelborsteltje moest gebruiken. Dat was wel even tanden op elkaar, maar als het mocht ging ik hierna meteen weer naar buiten.

*

Assendelft was in die tijd een paradijs voor kinderen. Elke minuut dat je ouders het toelieten speelde je buiten. We deden aan blikkie trap, klauterden op schuurtjes en containers, lieten ons via de regenpijp naar beneden glijden en gooiden urenlang in het wilde weg naar elkaar over met een tennisbal. Zodra het

knikkertijdperk weer aanbrak, oefende ik eindeloos in behendig rollen. Algauw werd ik er goed in. Als ik met twee knickers naar buiten ging, kwam ik aan het eind van de dag terug met een volle zak. De buurt waar ik opgroeide heette Waterschot. Het nieuwbouwhuis dat mijn ouders in 1984 betrokken, lag in een rustige straat, genaamd de Streep. Zomers gleden er houten bootjes voorbij in de slootjes achter de huizen. 's Winters werd er geschaatst. In december, als het echt vroeg donker werd, hingen onze burens een bouwlamp in de tuin zodat de sloot verlicht was. Zo kon ik met de kinderen uit de buurt nog langer doorschaatsen. Mijn ouders moesten mij vaak naar binnen slepen. Kou deerde mij niet, ik bleef het liefst de hele nacht buiten.

*

Als ik van school kwam en mijn moeder was er niet, dan deed ik zelf de deur open met een stokje via de brievenbus. De schuurdeur was trouwens altijd open, fietsen hoefden nooit op slot. Als mijn moeder wel thuis was, gaf ze me een kop thee en een plakje ontbijtkoek. Direct hierna stooft ik de straat weer op: ik wilde voetballen en nog eens voetballen. Als er niemand was om mee te spelen, ging ik mijn trap oefenen tegen een garage. Of ik dribbelde de straat door en gebruikte de schuurtjes om tegen te kaatsen. Mijn ouders hadden voordat ze in Assendelft kwamen in Den Haag gewoond. Daar was ik ook geboren, in het Bronovo ziekenhuis. Het was geen makkelijke bevalling geweest, had ik later gehoord. Mijn moeder

was twee weken over tijd en moest ingeleid worden. Ik wilde er maar niet uit en werd aan m'n arm uiteindelijk naar het daglicht getrokken. Hierbij brak ik mijn sleutelbeen. Mijn eerste blessure, maar daar weet ik niets meer van. Ik herinner me van Den Haag trouwens alleen maar flarden. Een van mijn allereerste herinneringen speelt zich af vóór ons huis aan de Streep en dat is er een die me voor altijd zou bijblijven. Als vierjarige mocht ik voor het eerst buitenspelen. Met een bal in mijn armen geklemd liep ik over de stoep. Ik wist dat ik de straat niet uit mocht. De Streep was autovrij en ik mocht tot het eind en dan weer terug. Uit het niets verscheen mijn buurjongen, Kik. Hij zat al in groep acht en was in mijn beleving zo groot als een volwassene. Zonder iets te zeggen sloeg hij de bal uit m'n handen, pakte hem van de stoep en liep ermee weg.

*

Een bal die wordt afgepakt door een jongen van twaalf. Als dat je eerste herinnering is, misschien is het dan niet verwonderlijk dat je daarna een obsessie voor de bal ontwikkelt. Verward, aangedaan en met tranen die achter mijn ogen prikten, bleef ik op straat staan. Maar ik wilde me niet laten kennen. 'Waar is je bal?' vroeg m'n vader 's avonds. Ik gaf geen antwoord. Ik kón geen antwoord geven. Ik wist alleen maar dat mij dit niet nog een keer zou overkomen. En bang was ik absoluut niet voor die buurjongen. Hij was alleen iets sneller geweest dan ik, maar in het vervolg zou ik me beter wapenen.

*

Kik stond vaker met zijn fiets in de straat. Om hem heen scharrelde een groepje jongens, allemaal van buitenaf, niet uit de straat zelf. Ik voelde geen angst als ik langs ze liep, al keek ik nog steeds erg tegen ze op. Ze waren groot en stoer en ze hadden veel praatjes. Maar omdat ze zagen dat ik niet bang voor ze was, deden ze ook aardig tegen me en begonnen ze me uit te dagen met spelletjes. Na school begon ik ze op te zoeken. Al moet ook gezegd: als Kik en zijn vrienden met hun fietsen in de straat stonden, dan kon je niet om ze heen. Ik keek naar ze als ze aan het tieren, hooghouden of gewoon maar wat naar elkaar overschieten waren. Alleen als er bestemmingsverkeer de Streep op kwam rijden moesten ze even aan de kant. Vaak hoopte ik dat ze mij gingen uitdagen, dat ik mee mocht doen. Maar voorlopig gebeurde dat nog even niet. Als ik alleen was imiteerde ik hun gedol en trucjes met voetbal en dat ging me best goed af. Ik wist toen niet dat het nog maar een paar jaar zou duren voordat ik in de straat zou bepalen wie er mee mocht doen bij een partijtje.

*

In de kleuterklas was ik gek op ijzeren auto's met een stuur, waarbij iemand je moest duwen. Als de juf de deur van de schuur opendeed, rende ik al duwend en trekkend tussen de kleuters naar voren om zo'n auto te bemachtigen. Snoei-

hard scheurde ik daarna over het schoolplein. Toen we te groot waren voor de auto's begonnen we met balspelletjes: gooien, stuiteren en later voetballen. We hanteerden strenge regels: de zwaksten vielen als eerste af en mochten niet meer meedoen. Met poppen of barbies spelen, wat mijn zusje wel eens deed, vond ik het saaiste wat er was. Ik hield me er altijd ver van. Op zondagavonden lag ik met mijn vader boven op bed, voor een klein zwart-wit-tv'tje met draaiknoppen, naar de voetbalsamenvattingen te kijken. Mijn moeder keek beneden iets anders. Soms gingen we op zondag ook naar onze opa en oma in Amstelveen. Mijn opa maakte kip met krokante korst en komkommer, wat we aan de ronde salontafel in de woonkamer opaten. Ondertussen keken we *Studio Sport*. Mijn vader was hartstochtelijk voor Ajax. Mijn opa voor Feyenoord, al zei hij dat misschien alleen om een beetje te sarren. Het leidde in ieder geval tot discussies. De gemeenschappelijke deler was AZ. Iedereen in de Zaanstreek draagt deze club namelijk een warm hart toe. Als AZ speelde, wist ik van tevoren dat het gezellig zou blijven die avond. Soms, in de weekenden of de vakanties, bleven mijn zusje en ik bij mijn opa en oma slapen. Ze waren allesbehalve streng. In de keuken stond een snoeppot, waar we altijd uit mochten pakken – maar wat we nauwelijks deden, misschien omdat er zo makkelijk over werd gedaan. Als we naar buiten gingen werd er nooit gezegd: je mag tot daar en daar spelen. Ik verkende de hele wijk en klom in elke boom met lage takken. Het hoogtepunt was als mijn oma ons meenam naar het

Amsterdamse Bos. Ik rende me te pletter en bij elk klimrek klom ik naar de top. Nooit zei mijn oma 'pas op' of 'kijk uit'. Eén keer had ik mooie schoenen aan waar ik netjes op moest zijn, maar mijn oma zei direct: 'Ach kind, als je niet vies wordt ben je ziek.'

*

Naast de Streep had je nog twee andere straten: de Marskamp en Boksland. Ze liepen parallel met de Streep en ook daar woonden veel kinderen. Toch vonden wij van de Streep iedereen van de Marskamp en Boksland stom en we wilden niet met ze omgaan. Alle kinderen bleven daarom vooral in hun eigen straat. Alleen Kik hing wel eens rond met jongens van buiten de Streep, maar die kwamen dan weer uit bijvoorbeeld Krommenie. Er waren ook drie scholen in onze wijk: 't Kofschip, Pantarei en het Ichtus. Ik zat op 't Kofschip en had daarom een hekel aan die andere twee scholen. 't Kofschip was de beste school van Assendelft en de Streep de leukste straat. Dat was zo klaar als een klontje.

Café de Sluis was de belangrijkste plek van het dorp. Naast de ingang hing een bord met glas ervoor. Daaronder waren witte strookjes te zien. Elke zaterdagochtend zette ik met bonzend hart mijn fiets tegen een lantaarnpaal. Zou het afgelast zijn of niet? Ik draaide me naar het glazen bord toe. En, en, en? Vanaf 9.15 uur kon je hier zien of de wedstrijd door zou gaan of niet. De teleurstelling als ik zag dat de F-jes of E-tjes niet

zouden spelen, was onmetelijk groot. Diep bedroefd en met lood in mijn schoenen reed ik dan terug naar huis, waar ik de rest van de ochtend niet te genieten was. Als het wel doorging, sprong ik snel op mijn fiets en reed ik door naar een ander café, het Wapen van Assendelft. Daar zouden we ons dan verzamelen en door ouders met auto's worden opgehaald. Naast mijn moeder, die nog steeds training gaf op woensdag en al *iets* meer van voetbal begon te begrijpen, was mijn vader nu leider van mijn team geworden. Hij bepaalde de opstelling en voerde de wissels door. Ik werd het Geheime Wapen genoemd. Vaak begon ik als wissel. Als ik er dan in kwam, rende ik meteen naar voren om te scoren. Negen van de tien keer lukte dit ook. Het ging me makkelijk af, ik was bloedfanatiek. Dat de andere jongens tegen me opkeken, hoorde ik pas later. Ik zag het niet, ik had alleen oog voor de bal. Een enkele keer gebeurde het wel eens dat een tegenstander het niet kon hebben dat hij voorbij werd gespeeld door een meisje, en begon hij te schoppen. In zo'n geval namen mijn teamgenoten het voor me op. Ik heb me nooit bedreigd gevoeld. Ik dacht alleen: wacht maar, straks speel ik je nog een keer tussen je benen.

*

We moesten vooral niets hebben van de kinderen aan de Marskamp. Ze dienden in hun eigen straat te blijven. Maar op 't Kofschip bleken ook mensen te zitten die aan de Marskamp woonden. Toen ik daar achter kwam, besloot ik alleen nog